

ILLVSTRISSIMO ATQVE INTEGRIMO DOMINO, D.
IOANNI NICOLAIO EQVITI, D. DE GONSSAINVILLE, REGI AB INTERIORIBVS CONSILIIS,
SVMMARVMQVE RATIONVM PRINCIPI AEQVISSIMO: S: D. V. HYERAVLME.

COGITANTI mihi salebrosos iatrici maris adire scopulos, ingenijque mei virium specimen exhibere (Præses amplissime) multa quæ obstarent passim occurrebant: siue enim oculos in meæ mētis imbecillitatem, siue in medicæ rei abstrusâ, penitusque recondita mysteria, siue in strenuos pancratiastas & aperto Marte velitantes conuerterem: Syrtes undique rupeque imminebant, quibus nauigationis meæ cymba, vel in ipso portu periclitaretur. Verùm in hac ancipiti cogitatione, subiit tui nominis honorifica recordatio, quæ mihi non aliter quàm prosperi ac salutaris cuiusdam syderis splendor illuxit, meque nutantem ac timidum audentio rem reddidit. Cuius enim (quæso) meminisse, aut augustius nomen implorare potuissem, quàm illius qui Themidis aris quotidie inuigilat, qui virtutes colit, & in cuius sinum confugere scientiarum omnium professores delectantur? Plura de te predicare (Præses amplissime) non res, sed tua vetat auctoritas. Verùm patere, si lubet, me id vnum abs te impetrare, ut qui patrem meum singulari beneuolentiâ semper complexus es, hodie mihi in altum soluenti auram tuæ benignitatis aspirare patiaris, frequentesque disputationum charybdes adeunti manum porrigas. Id si concesseris, spero nostram nauiculam, (te auspice) ad optatum portum feliciter esse peruenturam. VALE.

548

AD QVODLIBETARIAM.
QVAESTIO MEDICA MATVTINIS AGITANDA DIS-
PVATIONIBVS IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS VII. FEBRVARII,
M. RENATO MOREAV DOCTORE MEDICO MODERATORE.

An ex Physiognomonia corporis constitutio?

ARTIVM organicarum *κατασκευασμὸς* similarium fingit symmetria, hanc seminum temperies actionum omnium instrumentum. A seminu temperatione varia manat sexuum distinctio, non ab exuperantia, non ab inefficaci phantasia, non à damone qui frustra alieno semine ad prolem abutitur. Conformationem partium & magnitudinem vegetus calor promouet, tardat ignauus, hoc argumento quod mares foeminae ocyus efformantur, septentrionales meridianos mole corporis antevertunt. Nec sunt deteriora nostra semina priscorum feminibus, nec nobis prisci grandiores aut solertiores, sed frugiliores extitere. Desideratur in nobis corporis pulcritudo animorum victrix, quod in nobis desideretur victus ratio ad moderationem castigata. *ἰσότης* illa partium ex inaequali concentu nata, ut in toto corpore sic in vultu diuinitatis sigillo micat, in quo & leguntur mores & humores efflorescunt.

IDEAS plerumque naturam in signaculis ludere, & ex effigie vel colore plantarum externo, quibus ornatae sunt designare virtutes. Ex radice nodosa & tuberosa ad glandularum tumores duros scrofularia notatur, quae galeato flore nitent herbae vulneribus, quae luteo aurigini, quae rubro haemorrhagiae, quae velut appensis ad radicem testiculis turgent orchies excitandae veneri opitulari deprehenduntur, ridente magis an iridente natura incertum. Nugas agit Astrologus magorum comes, dum ad auertenda morborum semina, sigilla planetarum vel metallis, vel lapillis insculpit, cum non agant characterismi, nec figurae, nec similitudines. Corporis partes aliarum similitudine non recreantur, sed familiaritate temperamenti. Quis crederet gallinae cerebrum, cerebrum hominis iuuare ad memoriam; aut leporis utrum muliebrem utrum ad fecunditatem; non promit actionem figura, sed temperamenta prodit longe certius in homine quam tactus, multo incertius in plantis quam sapor.

ROINDE quod in externa corporisfiguratione medicus legat hominum temperamenta & morbos, ex oculorum obseruatione *ὀφθαλμοσκοπία*, ex vultu *μετωποσκοπία*, ex manu *χειροσκοπία*, ex vniuersa compage *φυσιογνωμονία* nata est. Oculus tantula pars experts fascini morum & humorum index ut valet sic ipsum corpus: *εὐχρὸς ὀγκώμενος* & *εὐχρὸς* floridum corpus & robustum; *κοῖλος* *ἀσχυρὸς* & *κακόχρως* languidum & imbecillum designat: fallitur qui visum (cuius est organum oculus) *κατ' εἶσοδον* fieri non autumat, vel qui externorum sensuum principem eum non constituit. Turbatur marmarigibus per vomitum & haemorrhagias sol ille hominis aqueus & igneus, deformatur staphylomate nullis remediis irritando, infuscat ab atra bile, à qua mira quidem phantasiae deliria, sed non pauciora mentis ornamenta contingunt. vbi per morbos *ἐγκοῖλος* languescit interitum; vbi *ἀπειρὴς* furit morbi vehementiam; vbi *ἀσθένεια* vagatur insaniam, vbi *πεπληγὸς* & *ἀχλύδης* torpet calamitatem portendit, ut credibile sit nulla ex parte maiora indicia esse medico.

VLTVS maiestatis humanae Theatrum & sedes, sexus, ætatis, temperamenti arbiter, ab humorum affluxu pingitur ad miraculum vario, non à vano planetarum influxu. Nec à Ioue nec à Sole rubet, sed à sanguine nullibi puro; nigricat à melancholico succo non à Saturno ficto Climactericorum parente: in eo frons micat parua *ἀμαθής*, quadrata *ἀνδρική*, rotunda *ἀνδρογύνος* designans: auris longior *ἀνδρική*, nares apertae *θυμώδεις*, dentes rari *βραχυέστεροι* significant. Quid plura? In morbis facies consulitur, genae rubicundae pulmonis inflammati, partes sub oculis turgentes, & dentium corruptelae vitiati lienis, distorta labia vicinae mortis sunt argumenta. Habet & manus organum illud *ἀπληγία* suas designandae temperiei calaturas: solidae, floridae, castigatae, venis & nervis insignes, pilis hispidae tenuibus & coloris permisti, lineis & incisuris rectis, apertis, viuidis distinctae: vnguibus *εὐχρὸς* tenuibus moderatis ornatae optimum temperamentum atque adeo vitae longitudinem, solertiamque mentis arguunt, vbi contraria praetendent signacula, effectus significaturae contrarios.

AM verò quid ex toto habitu coniectabis? Caue magna vel parua corpora temperata constituas, obæsos breuioris vitae frigidos & inertes, graciles calidos & solertes definies: glabra corpora frigidiora & humidiora hirsutis esse probant mulieres frigidiores viris, Afri Europæis, *εὐνοχίαι* *ἀνδρική*. Coloris ex rubro & albo mistura, capillitij crispum & subrufum dignitas, & *συνέκρως* *ἐν ποσότητι* & *ποιότητι* *συμμετρία* hominis temperati, viuacis, & ad omnes obeundas actiones perfectissimi sunt notae: latiores venae natui caloris minimè celestis vbertatem sequuntur, humidi vitalis nullo reparabilis auro paupertatem angustiores obæsis corporibus non continuo adiunctae: singulae quin etiam partes temperationis suae praetendunt critiria: capitis concinnitas cerebri bene temperati est indicium, cuius agitationes ubique in illo à contrariis perficiuntur qualitatibus. Capilli nigri ac crispum calidum & siccum cerebrum ac sanum; plani rari ac diluti frigidum, humidum & morbidum denunciant. Nudum pilis pectus & contractius cor grande & ignauum; latum & hispidum, paruum & generosum significat; venarum amplitudo & hirsutus venter calidum iecur sanguinis & spiritus naturalis officinam designat, glabrities pubis & protensum scrotum frigidos testiculos morbidum seminis opifex, à quo non nisi mola inanimis speranda est quam foemina virgo non generat.

Ergo ex physiognomonia corporis constitutio.

Asserebat VALENTINVS HYERAVLME Parisinus. Anno R. S. H. 1619.

DOMINI DOCTORES DISPVATVRI.

M. Franciscus Guenault.
M. Michaël Francier.
M. Ioannes Merlet.

M. Gabriel Harduinus de S. Iacques.
M. Michaël de la Vigne.
M. Ioannes Tournier.

M. Ioannes Riola P. R.
M. Andreas le Gros.
M. Ioannes le Mercier.

